

1950 MAR. 12

Parasztágunk évszázados harcai egy bibliográfia tükrében

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár kiadásában most jelent meg Geréb László: „Bibliográfia a hazai parasztlázadások verses és elbeszélő irodalmához” című könyve. Ez a munka jelentősége, mert a magyar parasztlázadásokra vonatkozó irodalmi anyagok és szövegek mind ez ideig hozzáférhetetlenek voltak a nagyközönség számára. Megkértük Geréb Lászlót, aki évtizedek óta foglalkozik a középkor irásos emlékeivel, mondja el, miképpen jutott arra a gondolatra, hogy erről az anyagról egy hozzávetőlegesen is hű és pontos bibliográfiát állítson össze.

Az első kötet a könyvnapra jelenik meg

— Több mint tíz év óta foglalkozom ezzel a kérdéssel — mondja Geréb László. Lankadatlanul gyűjtöttem a hazai parasztlázadásokra vonatkozó irodalmi szövegeket. Az anyag igen gazdag. Kutatásom eredményeképpen évekkal ezelőtt „II. Rákóczi Ferenc emlékirata és vallomásai” címmel egy szemelvényes kötetet állítottam össze, de összegyűjtöttem a Dózsa lázadás anyagát, sőt 1945-ben lefordítottam Taurinus István humanista költőnek latinnyelvű hősköteményét is, amelyben egy kortárs számol be az akkori eseményekről.

Most a Népművelési Minisztérium támogatása és kívánsága szerint több kötetben fog megjelenni az eddig összegyűjtött anyag. A munka első kötete, mely 1514-ig terjed, valószínű, már a Könyvnapra megjelenik.

— Ez a bibliográfia a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár „Tanulmányok” című sorozatának XXIII. köteteként jelent meg. A felszabadulás óta a könyvtárnak ez az első kiadása. Ez a bibliográfia a hazai parasztlázadások verses és elbeszélő irodalmát mutatja be. A munkában nagy segítségemre volt Irányi Lujza és Marót Miklós kolégáim.

Három évszázad írásos emlékei

— Milyen ez az anyag? Három évszázad írásos emlékei. Kezdődik a huszita-idők mozgalmával, Szalkai Balázs, Turóczi János, Bonfini,

Heltai Gáspár, Tinódi Sebestyén, Székely István írásaival. Gazdag anyagot adott a Dózsa lázadás, Taurinus István, Szerémi György, Veráncsics Antal, Istvánffy Miklós és számos más korabeli író és szemtanú. Gazdag irodalma van Fekete Jován-nak, Karácsonyi Györgynek, Gubecz Máténak, továbbá Bocskai korának, Császár Péter fölkelésének, a székely parasztlázadásoknak s főként a hegyaljai zendülésnek, a Rákóczi felkelésnek, Péro lázadásának, a hódmezővásárhelyi zendülésnek és a többieknek. A Hóra és Kloska lázadás egyik jellemzően reakciós visszhangja Baróti Szabó Dávid, a „Lanthoz” című ódája. Számos hazai szerző munkái világítják meg a felkelések, a lázadások eseményeit és társadalmi hátterét.

— A legkevesebb anyag a XV. század mozgalmaira van, ezzel szemben a Dózsa lázadásnak mind belföldön, mind külföldön óriási az irodalma. Mi csak a belföldi szorítottunk. Számos legenda van Dózsa alakjáról s munkánkhoz közel 500 könyvet, folyóiratot néztünk át, továbbá számos különböző kiadványt, magyar és idegennyelvűt egyaránt.

— Most készítjük a magyar munkásszöveggyűjtemény irodalmi anyagának összeállítását. Ebben a munkában 1848-tól 1917-ig kutatjuk fel a munkásszöveggyűjtemény irodalmi anyagát, melynek harcaira vonatkozó mindenféle irodalmi anyagot.

Geréb László és munkatársai nagy munkát végeztek, a bibliográfiai mű összeállításával. Könyvtárakban, kódexekben és levelekben fekvő adatok tömegét kutatták fel. Eredeti kliséket válogattak össze a huszita-háborúról, Dózsa kivégzéséről, a magyar paraszt kurucról, a Péro és társai ellen hozott ítélet magyar fordításának második kiadású címlapjáról, a szegénylegények énekének kéziratáról, korabeli rajzokról és kottákról egyaránt. Az eltemetett és kevésbé ismert századok feudális társadalmának harcai elevenednek fel a bibliográfiában és a majd sorozatban megjelenő kötetekben, amelyek öt éves tervünk nagyszabású kultúrpolitikájának már is látható eredményeit mutatják.

Kopré József

Közp. nyomat. XX. cs. 23. sz.

Budapestre vonatkozó újságok		
Szerző:	<i>Kopré József</i>	
Cím:	<i>Parasztágunk évszázados harcai egy bibliográfia tükrében</i>	
Forrás:	<i>Szabad Szó</i>	
(Hely)	<i>"1950 III/12</i>	(Idő)
(Köt. v. füz.)		(Oldal)
Idő	<i>"1950"</i>	Oszályozás
Hely	<i>027.412</i>	